

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

З В І Т З А 2 0 2 6 Р І К

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЗАХИСТУ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ, КОМПЕНСАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ

Звіт про діяльність Комітету

ЗВІТНИЙ ПЕРІОД: БЕРЕЗЕНЬ – ЛИПЕНЬ 2026 РОКУ

ЗМІСТ

1.	Загальна інформація про Комітет	3
2.	Ключові показники звітного періоду	4
3.	Склад Комітету	5
4.	Проект «Адвокат+»	6
5.	Засідання Комітету	8
6.	Взаємодія з державними органами та організаціями	10
7.	Публікації та методичні матеріали	12
8.	Пропозиції до державних органів	14
8.1.	Пакет з 11 напрацювань до Президента України, Уряду та міністерств	14
8.2.	Пакет із 12 пропозицій у сфері захисту постраждалого бізнесу	17
9.	Розгляд індивідуальних звернень громадян	19
10.	Робота з родинами та фіксація проблемних питань	20
11.	Робоча група з питань постраждалого бізнесу	21
12.	Судова практика	22

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет з питань захисту постраждалих від збройної агресії проти України, компенсаційних механізмів та євроінтеграційного правового забезпечення відновлення є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним при Національній асоціації адвокатів України відповідно до розпорядження № 51 від 17.02.2026.

Комітет створено з метою консолідації експертного потенціалу адвокатської спільноти для формування та розвитку належної правової інфраструктури повоєнного відновлення України, забезпечення ефективного нормативно-правового супроводу відповідних процесів та сприяння захисту прав і свобод людини у повоєнний період.

Основні напрями діяльності Комітету:

- правнича допомога військовослужбовцям та членам їхніх родин, зокрема безпосередньо в підрозділах;
- захист прав інших осіб, які постраждали від війни: ветеранів, родин загиблих, військовополонених, зниклих безвісти, цивільних, які втратили майно або бізнес, дітей та інших категорій;
- напрацювання компенсаційних механізмів та правових інструментів відшкодування завданої шкоди;
- участь адвокатури у формуванні законодавчих рішень для воєнного і повоєнного періоду.

Установче засідання Комітету, 9 березня 2026 року, м. Київ

2 КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ

Основні показники роботи Комітету у період з березня по липень 2026 року.

6

засідань Комітету, з них 3 виїзні — Вінниця, Миколаїв, Дніпро

20+

виїздів адвокатів разом із головою Комітету на лінію зіткнення для консультування особового складу бригад

140

звернень військовослужбовців та членів їхніх родин опрацьовано в межах проєкту «Адвокат+»

8

адвокатів закріплено за окремими бригадами в межах проєкту «Адвокат+»

23

пропозиції щодо змін до нормативно-правових актів: 11 — Президенту України, Уряду та міністерствам; 12 — щодо підзаконного регулювання захисту бізнесу

4

меморандуми про співпрацю: Військовий омбудсман, Національна гвардія України, Координаційний штаб, Мінветеранів

10+

індивідуальних звернень громадян розглянуто Комітетом

3

тематичні випуски методичних матеріалів для військовослужбовців та їхніх родин, понад 30 пам'яток

40+

адвокатів висловили готовність долучитися до проєкту «Адвокат+» для роботи з новими підрозділами

ВЗАЄМОДІЯ З ІНСТИТУЦІЯМИ ПРОТЯГОМ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ

8 зустрічей з Національною гвардією України

4 зустрічі з Офісом Військового омбудсмана

6 зустрічей з Міністерством у справах ветеранів України та 1 спільний захід — семінар «Справедливість і довіра: судова влада і ветерани»

5 зустрічей з народними депутатами України

3 зустрічі з Координаційним штабом з питань поводження з військовополоненими; до участі в роботі Координаційного штабу делеговано Ярослава Романенка

5 робочих груп, у роботі яких забезпечено участь

1 зустріч з Міністерством внутрішніх справ України щодо змін до відомчих нормативних актів

3 СКЛАД КОМІТЕТУ

ГОЛОВА КОМІТЕТУ

Єрмак Андрій Борисович

ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛОВИ КОМІТЕТУ

Грушко Жанна Вячеславівна

СЕКРЕТАР КОМІТЕТУ

Лебедєва Катерина Сергіївна

Персональний склад членів Ради Комітету

— Андрєєв Ігор Петрович

— Бортницька Віта Вікторівна

— Бурковська Анастасія Леонідівна

— Гатеж Вадим Михайлович

— Григор'єва Анастасія Олександрівна

— Ємельянов Володимир Романович

— Ігнатенко Василь Миколайович

— Марченко Поліна Вікторівна

— Поліщук Вікторія Віталіївна

— Степаненко Юлія Миколаївна

— Тітова Олена Олександрівна

— Урода Олександр Вячеславович

— Фомін Ігор Юрійович

— Шевченко Лідія Максимівна

4 ПРОЄКТ «АДВОКАТ+»

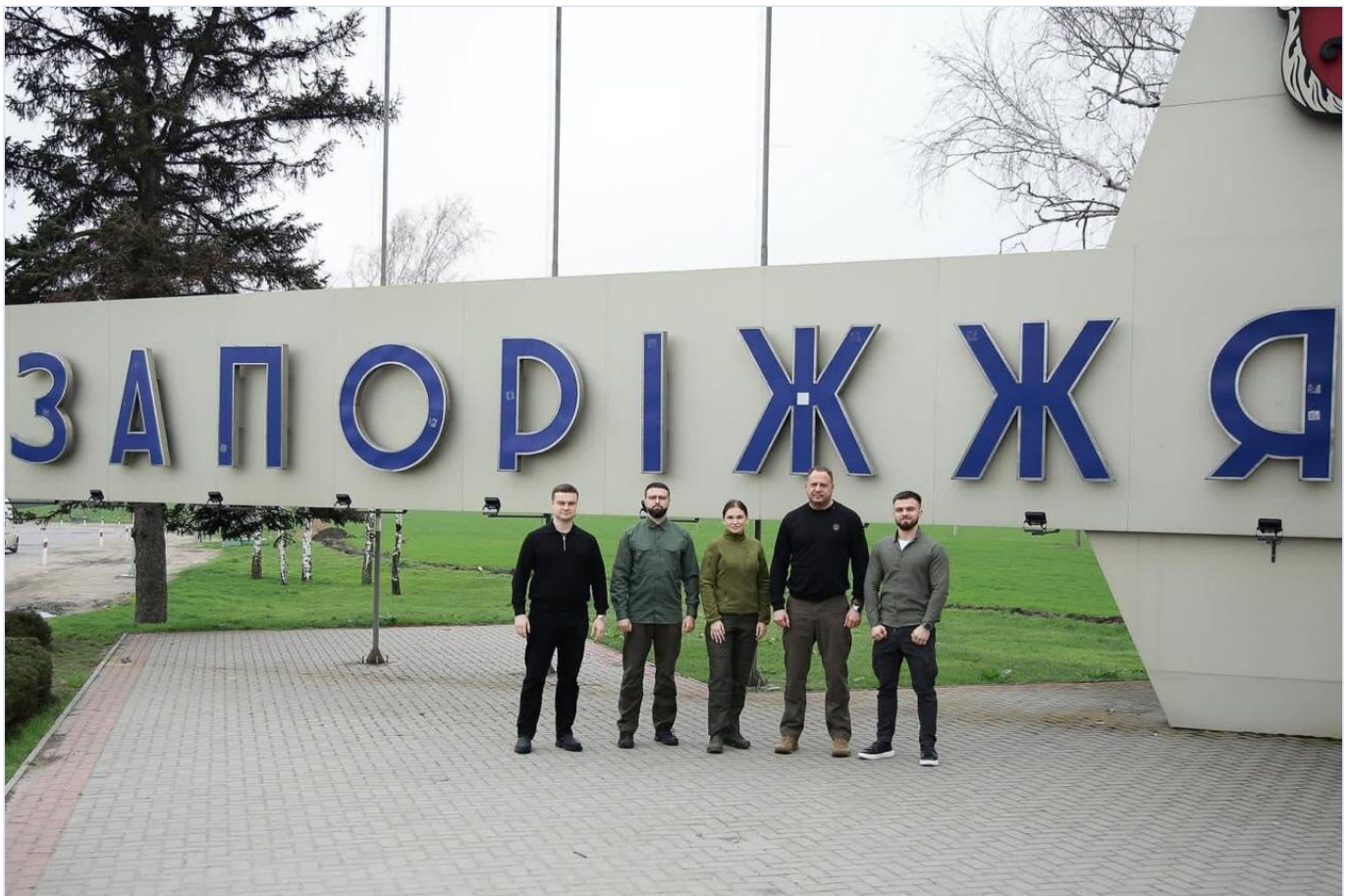
«Адвокат+» — перший великий проєкт Комітету: система первинної правничої підтримки військовослужбовців на рівні бригад, що поєднує цифрові інструменти з офлайн-роботою адвокатів безпосередньо в підрозділах. Платформа проєкту: advokatplus.unba.org.ua.

4.1. Модель проєкту

В основі проєкту — комбінована модель правового забезпечення: цифрова маршрутизація через сайт і чат-бот для типових масових запитів та живі первинні консультації й правова підтримка адвокатів у підрозділах для складніших випадків. За підрозділами закріплюються адвокати — перша точка контакту для військових у типових правових питаннях: консультації, роз'яснення, допомога зі складанням рапортів, заяв і скарг, визначення алгоритму дій у конкретній ситуації. Консультування триває протягом місяця; якщо справа потребує повноцінного представництва, воно здійснюється за окремим договором. Адвокат у межах проєкту не підміняє юридичну службу військової частини: його роль — допомогти військовому або родині сформулювати проблему, зрозуміти процедуру і знайти правовий спосіб її вирішення.

4.2. Старт пілоту в зоні бойових дій

3 квітня 2026 року відбулися перші виїзди адвокатів безпосередньо до підрозділів у зоні бойових дій на виконання рішення Комітету про започаткування проєкту. У межах пілоту з адвокатами напряму поспілкувалися військові 157-ї окремої механізованої бригади та 79-ї окремої десантно-штурмової Таврійської бригади Збройних Сил України, а також 3-ї бригади оперативного призначення «Спартан» Національної гвардії України. Перші виїзди підтвердили запит на живу юридичну підтримку в частині базових і водночас критичних питань: проходження служби, грошове забезпечення, ВЛК, переведення, оформлення документів і рапортів.

Старт пілоту проєкту «Адвокат+» у зоні бойових дій, 3 квітня 2026 року
Детальніше: surl.li/ikqsen

4.3. Результати роботи за звітний період

Голова та члени Комітету здійснили понад 20 виїздів безпосередньо до бригад на лінії зіткнення для особистого консультування особового складу. Сукупно в межах проєкту опрацьовано 140 звернень військовослужбовців та членів їхніх родин. Правову допомогу надають 8 адвокатів, закріплених за окремими бригадами.

АДВОКАТ	БРИГАДА	КІЛЬКІСТЬ ЗВЕРНЕНЬ
Гатеж Вадим Михайлович	3 окрема бригада «Спартан»	49
Андрєєв Ігор Петрович	79 бригада	21
Урода Олександр Вячеславович	95 бригада	18
Бортницька Віта Вікторівна	33 бригада	14
Марченко Поліна Вікторівна	157 бригада	13
Бурковська Анастасія Леонідівна	93 бригада	12
Ігнатенко Василь Миколайович	72 бригада	9
Менчук Максим Володимирович	28 бригада	4
Разом	8 бригад	140

Одне звернення у 79-й бригаді додатково опрацьовано адвокатом Ж. В. Грушко в межах цієї ж бригади.

Найбільшу кількість звернень опрацьовано щодо зняття арешту з рахунків, відновлення документів, звільнення з військової служби, оформлення статусу учасника бойових дій, отримання виплат (у тому числі одноразової грошової допомоги в розмірі 1 млн грн), а також питань сімейного та цивільного законодавства.

4.4. Цифрова платформа проєкту

Електронна платформа «Адвокат+» спрощує доступ військовослужбовців, ветеранів та членів їхніх родин до первинної правничої допомоги: дає змогу подати заявку на консультацію із зазначенням військової частини та питання звернення, зберігати історію комунікації та переглядати практичні матеріали. Адвокати опрацьовують заявки через CRM-систему. Платформа передбачає базу знань, відгуки та механізм долучення нових адвокатів.

4.5. Розширення проєкту

До проєкту звертаються із запитом про залучення правової допомоги нові військові підрозділи. Зокрема, інтерес до співпраці висловили бригади та окремі частини у складі 19-го армійського корпусу (28-ма, 44-та, 61-ша, 100-та окремі механізовані бригади, 117-та окрема важка механізована бригада, 14-й окремий розвідувальний батальйон, 39-й окремий батальйон безпілотних систем, 94-й протитанковий батальйон, 530-й окремий батальйон) та 7-го десантно-штурмового корпусу (25-та окрема повітрянодесантна Січеславська бригада, 77-ма окрема аеромобільна Наддніпрянська бригада, 78-ма бригада, 81-ша окрема аеромобільна Слобожанська бригада, 147-ма окрема артилерійська бригада, 87-й батальйон управління, 237-й окремий батальйон безпілотних систем, 231-й окремий батальйон логістики).

Окремо про наміри долучитися до проєкту заявили 1-й корпус Національної гвардії України «Азов» (у складі якого — 1-ша Президентська бригада оперативного призначення «Буревій», 12-та бригада спеціального призначення «Азов», 14-та бригада оперативного призначення «Червона Калина», 15-та бригада оперативного призначення «Кара-Даг» та 20-та бригада оперативного призначення «Любарт»; командир корпусу — бригадний генерал Денис Прокопенко), 14-й армійський корпус оперативного командування «Захід» Сухопутних військ (22-га, 29-та, 42-га, 50-та, 58-ма та 92-га бригади) та 19-й армійський корпус. Крім того, Національна гвардія України звернулася з проханням долучити до проєкту 12-ту бригаду Національної гвардії України «Азов», 1-шу Президентську бригаду оперативного призначення імені гетьмана Петра Дорошенка та 31-шу бригаду імені генерал-майора Олександра Радієвського. З огляду на суттєве розширення географії проєкту понад 40 адвокатів висловили готовність долучитися до «Адвокат+».

5 ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ

Протягом звітнього періоду проведено шість засідань Комітету, з них три виїзні — у Вінниці, Миколаєві та Дніпрі.

9 БЕРЕЗНЯ · КИЇВ

Установче засідання

Визначено основні напрями діяльності: правнича допомога військовослужбовцям і їхнім родинам, захист прав інших постраждалих від війни, напрацювання компенсаційних механізмів, участь адвокатури у формуванні законодавчих рішень для воєнного і повоєнного періоду. Серед проблем, що потребують системної реакції, — різне тлумачення норм військового законодавства, питання виплат, документального оформлення, лікування, звільнення зі служби, фіксація воєнних злочинів і визначення правового статусу окремих категорій постраждалих. Окремо відзначено: навіть за наявності судових рішень про відшкодування шкоди реальні механізми компенсації залишаються невизначеними.

Детальніше: surl.li/xuolhv

31 БЕРЕЗНЯ · КИЇВ

Модель правового забезпечення військовослужбовців

Схвалено комбіновану модель проєкту «Адвокат+»: цифрова маршрутизація для типових масових запитів та первинні консультації адвокатів у підрозділах. У тестовому режимі проєкт розпочав роботу для трьох бригад ЗСУ та Національної гвардії. Наголошено, що проєкт розрахований передусім на чинних військовослужбовців, зокрема тих, хто проходить лікування чи реабілітацію, а згодом — на членів їхніх родин та військовозобов'язаних; типові проблеми узагальнюватимуться для системної комунікації з органами влади та військового управління.

Детальніше: surl.li/zynwfv

9 КВІТНЯ · ВІННИЦЯ · ВИЇЗНЕ

Робота в бригадах та перший практичний посібник

До участі долучилися представники адвокатської спільноти, обласних військових адміністрацій, Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими, військово-медичного клінічного центру, судів та бізнесу. Представлено перший практичний посібник для військовослужбовців з алгоритмами дій у типових ситуаціях. Визначено мету проєкту «Адвокат+»: у кожному підрозділі військові повинні мати доступ до кваліфікованого адвоката; після місяця тестування моделі заплановано створення електронної платформи.

Детальніше: surl.li/crdlbo

14 ТРАВНЯ · МИКОЛАЇВ · ВИЇЗНЕ

Перші результати пілоту та пропозиції до підзаконних актів

Ухвалено рішення продовжити пілот проєкту «Адвокат+» і розширити його на інші бригади. Представлено електронну платформу проєкту та напрям підготовки методичних матеріалів. Обговорено потребу системного правового супроводу осіб, які повернулися з полону або з тимчасово окупованих територій. За підсумками зібраних звернень і практичних кейсів підготовлено пакет пропозицій щодо змін до постанов Уряду та наказів міністерств, який ліг в основу 11 напрацювань, направлених до Президента України, Кабінету Міністрів та профільних міністерств (розділ 8.1).

Детальніше: surl.li/umjdql

2 ЧЕРВНЯ · КИЇВ

Направлення напрацювань та розвиток цифрової платформи

Повідомлено про оформлення і направлення до Кабінету Міністрів та міністерств 11 конкретних напрацювань. Розглянуто розвиток проєкту «Адвокат+»: отримані звернення, зворотний зв'язок і стан готовності нових бригад. Представлено цифрову платформу проєкту з опрацюванням заявок через CRM-систему, базою знань, відгуками та механізмом долучення нових адвокатів. Запропоновано збирати зворотний зв'язок безпосередньо у бригадах для формування ветеранської політики з урахуванням реальних запитів військових.

Детальніше: surl.li/vefifq

25 ЧЕРВНЯ · ДНІПРО · ВИЇЗНЕ

Від консультацій — до системних рішень

Наголошено, що правова допомога військовим має починатися з простих і швидких консультацій, але не завершуватися ними: типові звернення з бригад перетворюються на узагальнення, цифрові сервіси та пропозиції до державних органів. Значна частина звернень не стосується безпосередньо проходження служби: арешти рахунків, кредити, спадкування, сімейні справи, відновлення документів, статуси членів сімей загиблих і зниклих безвісти. Обговорено запуск пілотного кабінету ветеранської підтримки, механізм договорів із відкладеним початком роботи після демобілізації та перехід від документування шкоди до її реалізації у конкретних справах.

Детальніше: surl.li/cc/xqrmsq

6 ВЗАЄМОДІЯ З ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ

25 БЕРЕЗНЯ

Меморандум з Військовим омбудсманом

Меморандум про співпрацю підписали Військовий омбудсман Ольга Кобилинська та голова НААУ, РАУ Лідія Ізовітова. Документ передбачає координацію дій у питаннях доступу до правничої допомоги, надання правової інформації та консультацій, реагування на скарги щодо порушення прав, виявлення та узагальнення системних проблем із подальшою підготовкою пропозицій щодо вдосконалення законодавства і правозастосовної практики, а також підвищення професійної спроможності адвокатів у справах, пов'язаних із захистом прав військових.

Детальніше: surl.li/jizill

30 БЕРЕЗНЯ

Меморандум з Національною гвардією України

Документ передбачає спільну діяльність у сфері соціального і правового захисту особового складу Національної гвардії України та членів їхніх сімей, правового супроводу післявоєнного відновлення, а також забезпечення захисту прав постраждалих від збройної агресії шляхом напрацювання компенсаційних механізмів і правових інструментів відшкодування завданої шкоди. Вагомий напрям співпраці становить нормотворча та експертна робота. Координацію співпраці з боку НААУ здійснює голова Комітету Андрій Єрмак.

Детальніше: surl.li/sfvrzy

6 КВІТНЯ

Меморандум з Координаційним штабом з питань поводження з військовополоненими

Від Координаційного штабу документ підписав його секретар Дмитро Усов, від НААУ — голова НААУ, РАУ Лідія Ізовітова. Додаткові можливості доступу до правничої допомоги отримають звільнені з полону військовослужбовці, члени родин військовополонених, цивільні особи, позбавлені особистої свободи внаслідок збройної агресії, а також особи, зниклі безвісти у зв'язку з війною. Ключовий практичний напрям — залучення адвокатів НААУ до роботи в регіональних представництвах Координаційного штабу. Координацію співпраці з боку НААУ здійснює керівник Секретаріату НААУ Вадим Красник.

Детальніше: surl.li/gnyybi

6 КВІТНЯ

Робоча зустріч у Міністерстві у справах ветеранів України

Участь узяли заступник Міністра у справах ветеранів Фархад Фархадов, голова НААУ, РАУ Лідія Ізовітова, голова Комітету Андрій Єрмак, координатор комітетів НААУ Світлана Грушко та керівник Секретаріату НААУ, РАУ Вадим Красник. Узгоджено необхідність переходу від точкових рішень до комплексної моделі правового захисту ветеранів. Ключовим напрямом визначено формування спеціалізації адвокатів у справах ветеранів — через навчальні програми, обмін практиками та напрацювання єдиних підходів до правничої допомоги.

Детальніше: surl.li/lakrcm

13 КВІТНЯ

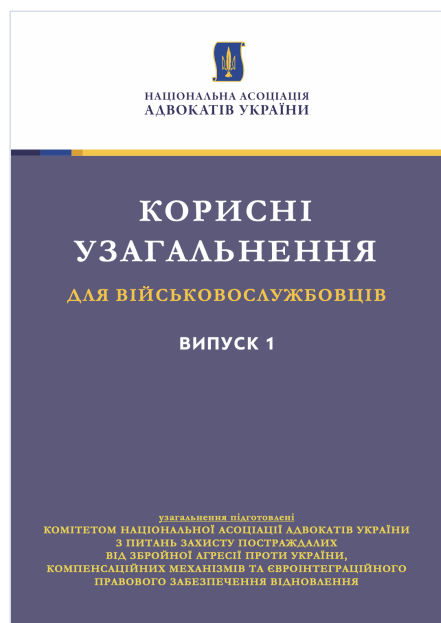
Меморандум із Міністерством у справах ветеранів України

Метою документа є координація спільних дій та консолідація зусиль для належного реагування на потреби ветеранів війни та членів їхніх сімей у сфері доступу до професійної правничої допомоги. Серед ключових напрямів — сприяння забезпеченню доступу ветеранів війни, членів їхніх сімей та членів сімей загиблих Захисників і Захисниць України до правосуддя, зокрема шляхом виявлення системних бар'єрів та підготовки пропозицій щодо їх усунення.

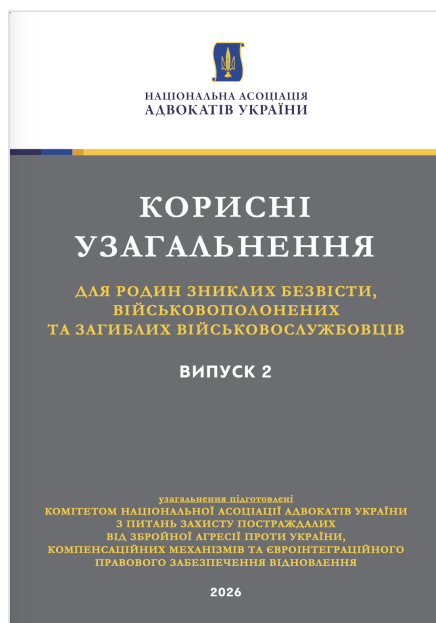
Детальніше: surl.li/eqnkqu

7 ПУБЛІКАЦІЇ ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

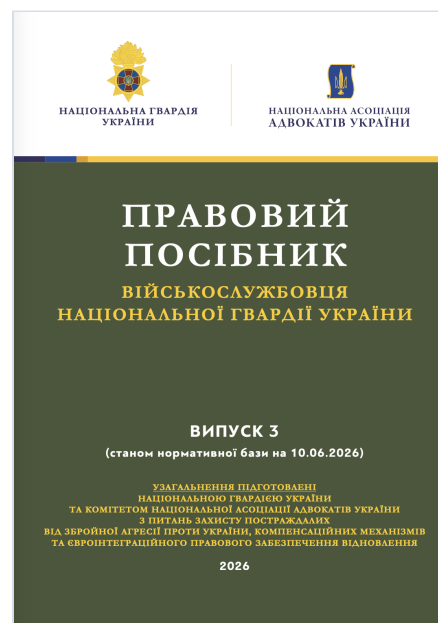
На сайті проєкту (advokatplus.unba.org.ua/baza-znan) Комітет розмістив інтерактивну базу знань для військовослужбовців — короткі тематичні картки з покроковими алгоритмами дій, переліком необхідних документів і практичними застереженнями (зокрема контактами гарячої лінії Міністерства оборони України 1512): пов'язання поранення із захистом Батьківщини; оформлення відпустки для лікування за рішенням ВЛК; додаткова винагорода до 100 000 грн за виконання бойових завдань; виплата 100 000 грн після поранення; самостійне отримання статусу учасника бойових дій; виплати при звільненні з військової служби; порядок отримання житла від держави. Окремо розміщено зразок рапорту на відпустку для лікування та випуски друкованих узагальнень у форматі PDF.

Випуск 1. Корисні узагальнення для військово-службовців

Випуск 2. Корисні узагальнення для родин зниклих безвісти, військовополонених та загиблих військовослужбовців

Випуск 3. Правовий посібник військовослужбовця Національної гвардії України

Випуск 1. Практичний посібник для військовослужбовців

Присвячений базовим і водночас найбільш затребуваним питанням проходження служби. Побудований як набір практичних карток-алгоритмів: пов'язання поранення, травми, контузії чи каліцтва із захистом Батьківщини (роль ВЛК, ключові документи, рішення ЕКОПФО); оформлення відпустки для лікування за рішенням ВЛК (порядок подання рапорту, граничні строки лікування — 12 місяців, повторна ВЛК через 4 місяці); додаткова винагорода до 100 000 грн за бойові завдання; одноразова виплата 100 000 грн після поранення; самостійне отримання статусу УБД (строк розгляду комісією — один місяць); перелік виплат для перевірки при звільненні зі служби; реалізація права на житло від держави; зразок рапорту на відпустку для лікування з посиланням на пункт 11 статті 10¹ Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

Випуск 2. Корисні узагальнення для родин зниклих безвісти, військовополонених та загиблих військовослужбовців

Видання адресоване родинам, які опинилися в найскладніших життєвих обставинах, і побудоване як набір алгоритмів дій у конкретних ситуаціях: зникнення військовослужбовця безвісти за особливих обставин; перебування військовослужбовця в полоні; грошове забезпечення членам сімей зниклих безвісти; опіка над майном безвісно відсутніх; оголошення особи померлою; пов'язання загибелі військовослужбовця із захистом Батьківщини; одноразова грошова допомога для сімей загиблих (померлих) військовослужбовців; пільги членів сімей загиблих. Крім правових роз'яснень, видання містить QR-коди та активні посилання на офіційні сайти, електронні кабінети, онлайн-форми звернень та документи для завантаження.

Випуск 3. Правовий посібник військовослужбовця Національної гвардії України

Перший посібник, підготовлений безпосередньо в межах співпраці НААУ з Головним управлінням Національної гвардії України. Видання адаптує напрацьовані Комітетом алгоритми дій (щодо статусів, виплат, ВЛК, звільнення зі служби) до особливостей проходження служби у Національній гвардії, з урахуванням відомих актів МВС.

Пам'ятки з роз'ясненнями та алгоритмами дій

Підготовлено понад 30 пам'яток щодо найпоширеніших проблемних питань військовослужбовців, виявлених під час особистих консультацій адвокатів у бригадах. Пам'ятки доповнюють базові посібники точковими роз'ясненнями за вужчими темами й поширюються серед військовослужбовців безпосередньо на місцях під час виїздів адвокатів на лінію зіткнення.

База знань, підготовлена Комітетом: surl.li/jijbaj

8 ПРОПОЗИЦІЇ ДО ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ

За звітний період Комітет напрацював 23 пропозиції щодо змін до нормативно-правових актів: пакет з 11 напрацювань, направлених до Президента України, Кабінету Міністрів України та профільних міністерств, і пакет із 12 пропозицій щодо підзаконного регулювання захисту постраждалого бізнесу.

8.1. Пакет з 11 напрацювань до Президента України, Уряду та міністерств

За результатами виїзного засідання у Миколаєві оформлено і направлено 11 конкретних напрацювань (листи від 22.05.2026).

1 Президенту України

№ 975/0/2-26 від 22.05.2026

Усунення колізії між положеннями про проходження військової служби у СБУ та ЗСУ при переведенні військовослужбовців. Указом № 733/2024 до пункту 15 Положення про проходження військової служби військовослужбовцями СБУ (Указ Президента № 1262/2007) внесено норму про неприпинення контракту при переведенні до інших військових формувань, тоді як пункт 27 Положення про проходження військової служби у ЗСУ (Указ Президента № 1153/2008) вимагає укладення нового контракту як обов'язкової умови допуску до служби. Колізію документально підтверджено у справі № 120/2750/25 (Вінницький окружний адміністративний суд): особа опинилася в правовому вакуумі — без грошового забезпечення, з перериванням вислуги років і втратою статусу військовослужбовця.

Запропоновано закріпити правонаступництво нового формування щодо прав та обов'язків сторони контракту, а укладення нового контракту здійснювати виключно за волевиявленням військовослужбовця — зі збереженням усіх істотних умов до укладення нового контракту або закінчення строку чинного. Зміни мають процедурний характер і не потребують додаткових видатків бюджету.

2 Президенту України

№ 976/0/2-26 від 22.05.2026

Військово-лікарська експертиза для осіб, звільнених з полону держави-агресора (Положення про ВЛЕ у ЗСУ, наказ МОУ № 402 від 14.08.2008). Виявлено структурні прогалини: відсутність переліку обставин, що визнаються причиною виникнення чи погіршення захворювання в полоні; відсутність переліку допустимих альтернативних доказів за умов, коли держава-агресор не надає медичних документів; невстановлення граничного строку прийняття постанови ВЛК; відсутність заборони повторних відмов з тих самих підстав.

Запропоновано доповнити підпункт «г» пункту 21.5 переліком конкретних обставин (катування, жорстоке поводження, ненадання медичної допомоги, умови утримання всупереч Женевській конвенції 1949 року, примусова праця); запровадити новий пункт 21.25-1 із 30-денним граничним строком прийняття постанови, обов'язковою участю лікаря-психіатра й представника Координаційного штабу, вичерпним переліком допустимих доказів та заборонаю повторних відмов з тих самих підстав; доповнити пункт 22.4 обов'язком ВЛК видавати всі підтвердні документи в день засідання.

3 Міністру розвитку громад та територій України

№ 974/0/2-26 від 22.05.2026

Доповнення Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих (наказ Мінрозвитку громад № 376 від 28.02.2025). Чинна модель ґрунтується виключно на географічному принципі, через що підприємства, які зазнали прямих ракетних чи дронівих ударів на не включених до Переліку територіях, позбавлені доступу до механізмів підтримки (мораторій на перевірки, компенсації за Законом № 2923-IX, житлові ваучери за постановою КМУ № 1176).

Запропоновано дворівневий механізм: об'єктний — включення окремих об'єктів нерухомого майна, що зазнали прямого удару, на підставі акта ДСНС та документів про право власності чи оренди (розгляд — до 15 робочих днів, відмова оскаржується); громадівський — включення територіальних громад, що зазнали не менше двох ударів по щонайменше п'яти об'єктах, за клопотанням органу місцевого самоврядування (розгляд — до 15 календарних днів), — з узгоджувальними змінами до постанови КМУ № 1176 та окремою постановою КМУ щодо вичерпного переліку пільг.

4 Міністру внутрішніх справ України

№ 968/0/2-26 від 22.05.2026

Зміни до Інструкції № 200 — грошове забезпечення та одноразова грошова допомога при звільненні для військовослужбовців НГУ. Комітет підтримав концептуальний підхід проєкту наказу МВС — гармонізацію структури грошового забезпечення НГУ зі структурою, чинною для ЗСУ (наказ МОУ № 260), — і запропонував доповнення: чітке визначення поняття «місячне грошове забезпечення»; перехідні положення для виплат за попередньою редакцією; збереження для поранених і звільнених з полону розміру грошового забезпечення за останньою займаною посадою; узгодженість із постановою КМУ № 884 щодо виплат сім'ям військовополонених; інформування військовослужбовців, розміщення інтерактивного калькулятора та поширення аналогічних змін на наказ МВС № 558 (Держприкордонслужба) протягом шести місяців.

5 Кабінету Міністрів України

№ 973/0/2-26 від 22.05.2026

Тимчасовий державний облік транспортних засобів гуманітарної допомоги для військовослужбовців (пункт 32 постанови КМУ № 584). Виявлено надмірно короткий десятиденний строк звернення до сервісного центру МВС, що не враховує реальних умов служби, та відсутність механізму подальшої передачі транспортного засобу іншому військовослужбовцю, якщо перший набувач переведений, поранений або звільнений.

Запропоновано встановити, що пропуск строку звернення не може бути самостійною підставою для відмови в обліку за наявності документів про факт передачі та цільове призначення засобу, а також передбачити механізм подальшої передачі транспортного засобу на підставі нового акта приймання-передачі та декларації.

6 Кабінету Міністрів України

№ 970/0/2-26 від 22.05.2026

Доходний ценз для допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам (Порядок № 332). Виявлено дискримінаційну ситуацію щодо пенсіонерів-ВПО, які несуть реальні витрати на оренду житла, та багатодітних сімей-ВПО з офіційно працевлаштованими батьками: формальне перевищення цензу (чотири розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб — 10 380 грн станом на 2026 рік) позбавляє підтримки осіб, які об'єктивно її потребують, і створює антистимул до офіційного працевлаштування.

Запропоновано два варіанти: звільнити зазначені категорії від доходного цензу за дотримання майнового й реєстраційного критеріїв або підвищити для них ценз удвічі — до восьми розмірів прожиткового мінімуму (20 760 грн станом на 2026 рік).

7 Кабінету Міністрів України

№ 971/0/2-26 від 22.05.2026

Житлові ваучери для ВПО у взаємодії з механізмом забезпечення житлом захисників (Порядок № 1176 та постанова КМУ № 719). Станом на квітень 2026 року лише на Вінниччині зафіксовано 833 заявки на електронний житловий ваучер на загальну суму понад 1,416 млрд грн, за жодною з яких кошти фактично не надійшли. Виявлено технічну неможливість відкликати подану через «Дію» заяву для переходу на вигідніший механізм компенсації за постановою № 719 та відсутність строків перерахування коштів і публічного реєстру черговості виплат.

Запропоновано закріпити право заявника відкликати заяву до прийняття рішення комісією (новий пункт 7-1) і механізм зарахування вартості реалізованого ваучера в рахунок компенсації; запровадити обов'язок письмово повідомляти про причини затримки перерахування (пункт 28); доручити Мінцифри та Мінветеранів забезпечити відповідний функціонал «Дії», електронну взаємодію реєстрів та публічний реєстр черговості виплат.

Одноразова грошова винагорода 1 000 000 грн за тривалість проходження служби в бойових умовах (пункт 4 постанови КМУ № 153). Поза межами регулювання залишилася категорія військовослужбовців строкової служби, які уклали контракт до введення воєнного стану (до 24 лютого 2022 року): два строковики одного призову з тотожним фактичним становищем отримують принципово різний правовий статус виключно залежно від формальної дати підписання контракту.

Запропоновано включити цю категорію до переліку отримувачів винагороди за умови дотримання загальних вимог (вік до 25 років на момент прийняття на службу, не менше шести місяців безпосередньої участі у бойових діях, відсутність підстав для не виплати). Зміна не потребує нових бюджетних програм.

Розрахункова база грошового забезпечення (постанова КМУ № 704). Постановою № 481 від 12.05.2023 динамічну прив'язку окладів до прожиткового мінімуму замінено фіксованою величиною 1762 грн. Рішенням Київського окружного адміністративного суду у справі № 320/29450/24 від 14.03.2025 (набрало законної сили 18.06.2025) цю норму визнано протиправною та нечинною; водночас, з урахуванням постанови Верховного Суду у справі № 520/5814/24 від 17.02.2026, зберігається правова невизначеність для органів, які видають довідки про розмір грошового забезпечення, та органів Пенсійного фонду.

Запропоновано відновити прив'язку посадових окладів і окладів за військовим (спеціальним) званням до прожиткового мінімуму для працездатних осіб (не менше 50% розміру мінімальної заробітної плати), заборонити встановлення підзаконним актом фіксованої розрахункової величини та передбачити право на перерахунок пенсій, призначених чи перерахованих у період з 20.05.2023 по 18.06.2025 із використанням фіксованої величини. Окремо роз'яснено, що пропозиція не стосується включення до довідок премій за відомчими актами тимчасового характеру (висновок узгоджується з постановою Великої Палати Верховного Суду від 13.05.2020 у справі № 592/5164/16-а).

Усунення розриву у виплатах грошового забезпечення при звільненні зі служби. Виявлено чотири взаємопов'язані прогалини: різке зниження виплат після двох місяців перебування у розпорядженні (розділ XXVIII наказу МОУ № 260); розрив між останньою виплатою грошового забезпечення і першою пенсійною виплатою тривалістю від кількох тижнів до кількох місяців; відсутність автоматичного продовження виплат при затримках не з вини військовослужбовця; відсутність автоматичного обміну даними між Міністерством оборони, Пенсійним фондом та іншими органами.

Підготовлено зміни одразу до п'яти актів підзаконного рівня: постанов КМУ № 704 і № 168 (збереження виплат на рівні останньої посади до фактичного отримання пенсії, механізм перехідних виплат), наказу МОУ № 260 (строки перебування у розпорядженні, збереження виплат під час ВЛК/ЕКОПФО), постанови КМУ № 393 (скорочення строків призначення пенсій до 10 календарних днів, електронний документообіг), а також запровадження автоматичного електронного обміну даними між відповідними інформаційними системами.

Бронювання військовозобов'язаних за місцем фактичної діяльності структурного підрозділу (постанова КМУ № 76 від 27.01.2023). Чинний Порядок дозволяє бронювання до 100% працівників лише підприємствам, зареєстрованим безпосередньо на прифронтових територіях, — за місцем державної реєстрації юридичної особи, а не за місцем фактичної діяльності підрозділу. Це позбавляє підприємства з відокремленими підрозділами у прифронтовій зоні можливості зберегти кваліфікованих працівників, які забезпечують постачання, зайнятість і критичну інфраструктуру.

Запропоновано право на бронювання до 100% військовозобов'язаних працівників відокремленого підрозділу, що фактично діє на території з Переліку територій бойових дій, незалежно від місця реєстрації юридичної особи: заява подається до обласної (Київської міської) військової адміністрації за місцезнаходженням підрозділу і розглядається до п'яти робочих днів; фактична діяльність підтверджується витягом з ЄДР, документами про провадження діяльності за адресою та копіями трудових договорів. Передбачено запобіжник від подвійного бронювання одного працівника.

8.2. Пакет із 12 пропозицій у сфері захисту постраждалого бізнесу

У червні 2026 року Комітет підготував окремий пакет із 12 пропозицій, зосереджений виключно на підзаконному рівні регулювання — постановах Кабінету Міністрів України та наказах міністерств — у питаннях, що формують фактичне правове поле для юридичних осіб і підприємців, постраждалих від збройної агресії. Запропоновані зміни мають точковий, операційний характер і, за поодинокими застереженнями щодо окремих елементів, можуть бути реалізовані центральними органами виконавчої влади без парламентських процедур.

1. Автоматичне застосування податкових звільнень для бізнесу у зоні ураження (постанова КМУ № 326; наказ ДПС)

З дня підписання акта ДСНС та внесення даних до Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, — автоматичне ненарахування податку на нерухоме майно (підпункт 69.22 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX ПКУ) та коригування зобов'язань з ПДВ щодо знищених товарних залишків, з електронною передачею даних від ДСНС до ДПС без окремої заяви платника. Пропозиція автоматизує застосування вже чинного звільнення.

2. Посилення портфеля державних гарантій для прифронтових громад (постанови КМУ № 723 і № 28)

Підвищення коефіцієнта покриття державною гарантією до 90% для кредитів суб'єктів МСП прифронтових громад; поширення портфеля на реструктуризацію заборгованості, заставне майно за якою знищено (відстрочка платежів не менше 12 місяців за умови збереження не менше 50% штату); узгодження пункту 16 Порядку № 28 щодо компенсації відсоткової ставки.

3. Цифровий інструмент списання знищених активів через «Дію» (спільний наказ Мінцифри та ДПС)

Функціонал «Списання знищених активів»: заявник подає перелік активів з посиланням на запис у Державному реєстрі майна або номер акта ДСНС; ДПС протягом 5 робочих днів звіряє дані та автоматично виключає вартість підтверджених активів з бази оподаткування з дати акта ДСНС — без додаткових документів понад вичерпний оприлюднений перелік.

4. Автоматичне визнання дебіторської заборгованості безнадійною (наказ Мінфіну)

Визнання заборгованості безнадійною без окремого судового рішення, якщо майно боржника розташоване на території з Переліку Мінрозвитку і борг не погашений протягом 180 днів з дня включення території до Переліку, — з поверненням суми до доходів платника в разі подальшого погашення після деокупації. Пропозиція деталізує застосування підпункту 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 ПКУ.

5. Удосконалення методики оцінки упущеної вигоди та збитків бізнесу (наказ Мінекономіки та ФДМУ № 3904/1223; постанова КМУ № 326)

Закріплення стандарту доказування «розумної ймовірності» отримання вигоди (за практикою ЄСПЛ у справах про компенсацію за позбавлення власності), трьох альтернативних методів розрахунку на вибір заявника (порівняльний дохід, дисконтований грошовий потік, ринкові мультиплікатори) та визнання звіту оцінювача достатнім доказом, якщо він не спростований іншим звітом за тією самою методикою, — з приведенням структури показників у відповідність до вимог Міжнародного реєстру збитків, який з травня 2026 року розпочав прийом заяв.

6. Спрощення накладення арешту на активи держави-агресора (постанова КМУ № 326; наказ Мін'юсту)

Доручення Мін'юсту протягом трьох місяців розробити Порядок ведення Єдиного реєстру активів, щодо яких існують підстави для арешту у справах про відшкодування збитків, зі строком розгляду судом відповідного клопотання не більше 5 робочих днів. Скорочення власне процесуальних строків потребує окремої зміни до ГПК/КАС України.

7. Розширення напрямів використання грантів на відновлення виробництва (постанова КМУ № 738 у редакції постанови № 616)

Для підприємств з підтвердженим знищенням об'єкта — дозвіл спрямовувати грант на капітальний ремонт чи реконструкцію виробничих будівель, придбання приміщення замість знищеного та відновлення первинної документації; скорочення строку розгляду заявки до 15 робочих днів із заборобою відмови виключно через неповноту пакета документів, знищених унаслідок бойових дій.

8. Усунення бар'єрів доступу до програми страхування воєнних ризиків (постанова КМУ № 1541)

Ретроспективне включення — право звернутися за компенсацією протягом 90 днів з дня набрання чинності доповненням для тих, чиє майно постраждало до вступу в програму; обов'язок Експортно-кредитного агентства щоквартально проактивно інформувати підприємства прифронтових регіонів через «Дію»; спрощена оцінка майна на основі залишкової балансової вартості з уточненням на етапі виплати.

9. Декларативний принцип відновлення господарської діяльності (постанова КМУ про дозвільну систему)

Проведення діяльності на підставі декларації про відновлення замість повторного дозвільного провадження — за умови ідентичності виду діяльності, того самого суб'єкта господарювання та чинності ліцензії чи дозволу на дату ураження, з перевіркою уповноваженим органом протягом 10 робочих днів. Для окремих видів діяльності декларативний принцип може вимагати зміни Закону «Про ліцензування видів господарської діяльності».

10. Доступ великого бізнесу прифронтових територій до програми «5-7-9%» (постанова КМУ № 28)

Зняття застереження «крім суб'єктів великого підприємництва» у пунктах 8 і 9 Порядку № 28 для підприємств, зареєстрованих на прифронтових територіях, чиї потужності пошкоджено чи знищено (за даними Державного реєстру майна), із застосуванням компенсаційної ставки, вже передбаченої пунктом 16 Порядку для зони високого воєнного ризику.

11. Розстрочення податкового боргу та модельні пільги за місцевими податками (наказ Мінфіну; рішення органів місцевого самоврядування)

Як проміжне рішення для прифронтових громад (територія можливих бойових дій за постановою КМУ № 120), що не підпадають під пільги за підпунктами 69.14 і 69.22 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX ПКУ, — спрощене розстрочення податкового боргу на строк до 36 місяців без нарахування процентів і без документального доведення форс-мажору (стаття 100 ПКУ), а також модельне рішення органу місцевого самоврядування про звільнення постраждалого бізнесу від земельного податку та податку на нерухомість (підпункти 12.3, 12.4 статті 12 ПКУ). Повне списання боргу потребує зміни статті 101 ПКУ.

12. Приведення функціоналу порталу «Дія» у відповідність до чинних умов грантових програм (наказ Мінцифри та Мінекономіки)

Усунення трьох технічних дефектів: розблокування повторного подання заявки на мікрогрант (пункт 9 Порядку № 738); реалізація подання заявок усіма категоріями членів сімей загиблих військовослужбовців (постанова № 1401); виправлення алгоритму валідації власного внеску для переробних підприємств прифронтових і деокупованих територій, яким постановою № 739 гарантовано пільгове співвідношення співфінансування 80/20, — з тимчасовим паперовим або офлайн-каналом подання заявок до усунення дефектів.

За результатами юридичної перевірки кожної пропозиції встановлено, що пропозиції № 2, 3, 5, 7, 8, 10 і 12 реалізуються підзаконними актами повністю без застережень, тоді як пропозиції № 1, 4, 6, 9 і 11 — лише в частині, що деталізує застосування вже чинних законодавчих норм. Окремі елементи цих п'яти пропозицій (призупинення ЄСВ і військового збору, розширення переліку підстав визнання боргу безнадійним, скорочення процесуальних строків розгляду судом, декларативний принцип для окремих видів діяльності, повне списання податкового боргу за статтею 101 ПКУ) потребують окремих законодавчих ініціатив і вже враховані в роботі Комітету.

9 РОЗГЛЯД ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН

Крім системної роботи над законодавчими пропозиціями, Комітет розглянув понад 10 індивідуальних звернень громадян — військовослужбовців, членів їхніх родин та інших осіб, які постраждали від збройної агресії.

У публічній версії звіту персональні дані заявників та відомості, що дають змогу їх ідентифікувати, знеособлено.

- **Повернення малолітньої дитини з-за кордону.** Комітет розглянув звернення матері щодо сприяння в поверненні малолітньої дитини, яка перебуває за межами України. Оскільки питання належить до сфери міжнародного сімейного права та компетенції уповноважених державних органів і судових установ, а Комітет є консультативно-дорадчим органом без повноважень щодо розшуку дітей, представництва в конкретних справах чи втручання в діяльність державних органів, заявниці надано рекомендації щодо подальших кроків: повторне звернення до Міністерства юстиції України, підтримання комунікації з дипломатичними установами України за кордоном, залучення адвоката з міжнародного сімейного права, звернення до правоохоронних органів та до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
- **Сприяння у звільненні військовослужбовця з полону.** До Комітету надійшла заява матері військовослужбовця щодо сприяння в поверненні її сина з полону. Голова Комітету Андрій Єрмак звернувся до Голови Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими Олега Іващенко з проханням розглянути звернення по суті та вжити заходів у межах повноважень штабу щодо внесення військовослужбовця до списку на обмін військовополоненими, з наданням копії відповіді заявниці.
- **Оголошення особи померлою.** До Комітету надійшло звернення сім'ї військовослужбовця, зниклого безвісти, члени якої не входять до кола осіб, визначеного пунктом 6 статті 9 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», а тому не мають права на отримання відповідних виплат без оголошення родича померлим або підтвердження факту загибелі. Комітет підготував і надав заявниці письмову відповідь щодо порядку дій.
- **Оскарження результатів спеціального розслідування обставин загибелі.** До Комітету надійшло звернення родички військовослужбовця щодо суперечливих даних спеціального розслідування стосовно обставин його загибелі. Комітет опрацьовує питання правової допомоги у зверненні щодо призначення повторного спеціального розслідування.
- **Представництво родини іноземного громадянина, який загинув під час захисту України.** Комітет забезпечив представництво інтересів родини іноземного громадянина, який загинув на військовій службі, у кримінальному провадженні як потерпілої сторони, а також сприяв вирішенню питання репатріації тіла загиблого до країни походження.
- **Звільнення з полону осіб, примусово мобілізованих державою-агресором.** Комітет опрацьовує системну проблему відсутності механізму звільнення осіб, які були примусово мобілізовані державою-агресором, добровільно здалися в полон Збройним Силам України та в подальшому були звільнені судом від кримінальної відповідальності, але, попри це, продовжують утримуватися як військовополонені. Відповідний законопроект про внесення змін до Кримінального кодексу України та Закону України «Про оборону України» станом на завершення звітного періоду залишається без руху; Комітет напрацьовує правову позицію для його просування.
- **Компенсація за зруйноване житло у формі житлового сертифіката.** Комітет надав консультацію щодо порядку отримання компенсації за зруйноване житло шляхом видачі житлового сертифіката. Заявниця отримала позитивний результат та надала письмовий відгук щодо якості наданої правової допомоги.
- **Направлення на бойові позиції військовослужбовця зі станом здоров'я, що потребував обмежень.** До Комітету звернулася дружина зниклого безвісти військовослужбовця з питанням щодо відповідальності за направлення на бойові позиції військового, який мав проблеми зі станом здоров'я. Комітет надав консультацію щодо порядку дій. Ця сама заявниця також звернулася щодо реалізації прав потерпілої у кримінальному провадженні, відкритому за фактом зникнення безвісти її чоловіка.

Типові звернення військовослужбовців та членів їхніх родин охоплюють питання проходження військової служби, грошового забезпечення, ВЛК, переведення, оформлення документів, підготовки рапортів і заяв, арешту рахунків, кредитних, спадкових і сімейних справ, відновлення документів, отримання статусів членів сімей загиблих і зниклих безвісти, виплат, взаємодії з органами влади, представництва в суді, захисту в кримінальних провадженнях, а також супроводу родин зниклих безвісти та військовополонених.

Комітет продовжує узагальнювати типові проблеми, формувати практичні алгоритми для постраждалих категорій і готувати пропозиції до державних органів щодо змін у процедурах та компенсаційних механізмах.

Консультація для родин зниклих безвісти і загиблих військовослужбовців

У межах пілотного проєкту «Адвокат+» відбулася зустріч членкині Комітету Поліни Марченко з родинами зниклих безвісти і загиблих військовослужбовців однієї з бригад. До обговорення долучилися представники військової частини — юристи, представники фінансової служби та комісії з розгляду заяв.

Адвокат представила покроковий алгоритм дій у разі зникнення військовослужбовця безвісти: отримання офіційного сповіщення від ТЦК та СП; звернення до Національної поліції із заявою про розшук та здача ДНК-зразків найближчим родичем; паралельне звернення до командира частини для отримання витягу з наказу про факт зникнення або акта службового розслідування; реєстрація в особистому кабінеті інформаційної системи Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими; за наявності відомостей про ймовірний полон — звернення до Об'єднаного центру при СБУ та до Національного інформаційного бюро.

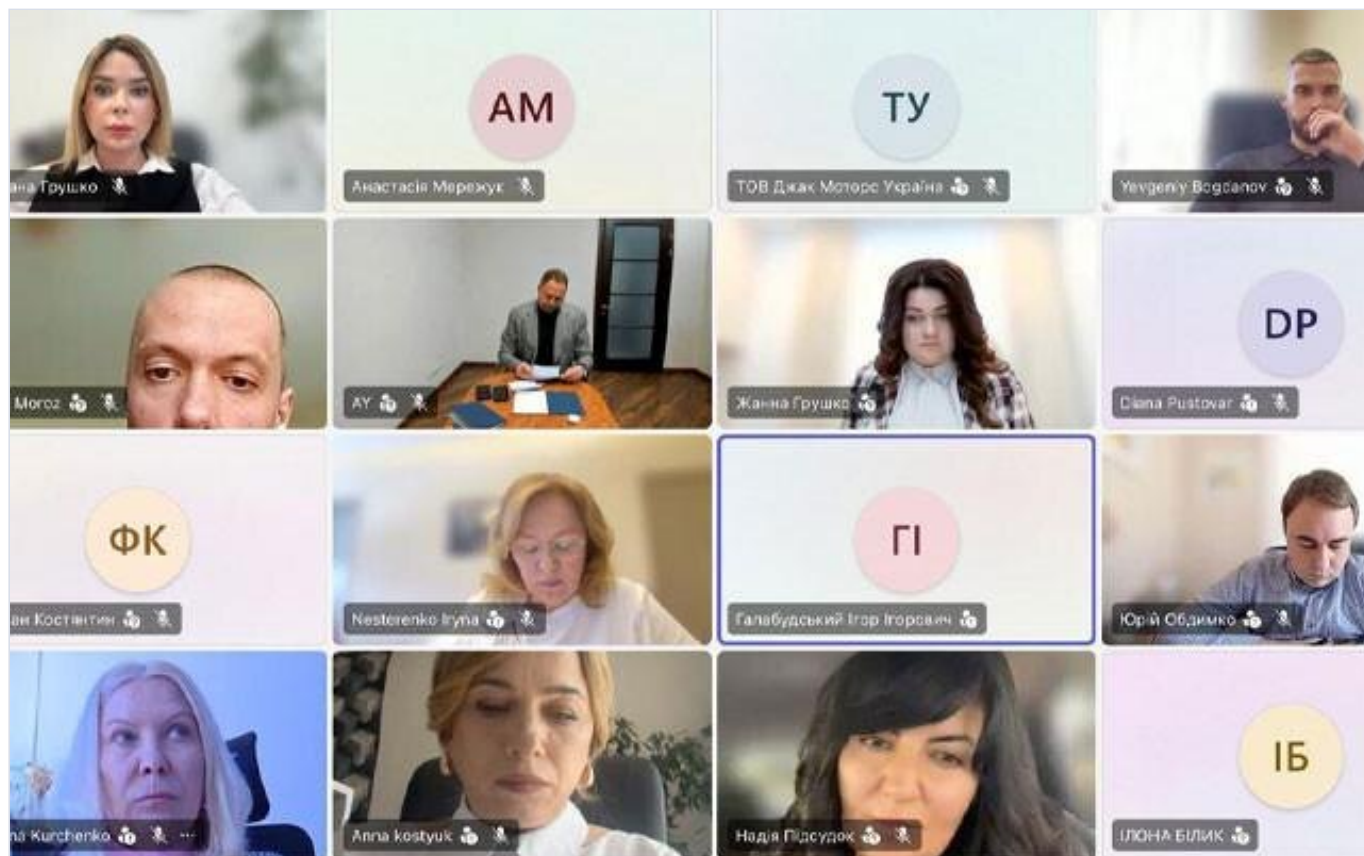
Окремо адвокат застерегла родини від публікації у відкритому доступі фотографій і даних про зниклого військового через ризик використання цієї інформації ворожими спецслужбами чи шахраями, а також звернула увагу на емоційну небезпеку самостійного пошуку у відкритих джерелах для людей із чутливою психікою.

Учасникам роз'яснено порядок оформлення виплат членам сім'ї (перелік документів, строк розгляду до 15 днів), а також порядок розподілу грошового забезпечення за статтею 9 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (50% — представникам першої черги, 20% — другої черги за відсутності першої) відповідно до змін, чинних з 1 лютого 2025 року. Родинам надано перелік органів для подальшої взаємодії: Координаційний штаб з питань поводження з військовополоненими, гаряча лінія МВС, Уповноважений з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, Міжнародний комітет Червоного Хреста, Національне інформаційне бюро, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини та Робоча група Ради ООН з прав людини з питань насильницьких або недобровільних зникнень.

Детальніше: surl.li/hsiczr

11 РОБОЧА ГРУПА З ПИТАНЬ ПОСТРАЖДАЛОГО БІЗНЕСУ

Представники бізнесу та адвокатури провели робочу зустріч, аби обговорити правові проблеми фіксації та відшкодування збитків, бронювання працівників, податкові й банківські проблеми, доступ до державної підтримки та практичне виконання судових рішень. Захід організували Комітет з питань захисту постраждалих від збройної агресії проти України, компенсаційних механізмів та євроінтеграційного правового забезпечення відновлення, Комітет з питань захисту бізнесу та інвесторів, а також Комітет з питань митного та податкового права.

Робоча зустріч комітетів НААУ з представниками постраждалого бізнесу

Участь у заході взяли представники бізнесу з різних регіонів — промислових підприємств, агросектору, логістики, енергетики, виробництва будівельних матеріалів, медичного виробництва, харчової переробки, консалтингу, малого бізнесу та бізнес-об'єднань. Учасники домовилися, що робота стосуватиметься конкретних підприємств, компаній та випадків, коли російська агресія зруйнувала бізнес або завдала йому значної шкоди.

Під час обговорення учасники звернули увагу, що чинні механізми підтримки не завжди враховують ситуації, коли підприємство або громада зазнали точкового ракетного чи дронного удару, але формально не підпадають під наявні критерії державної підтримки. Серед ключових проблемних блоків — бронювання працівників відокремлених підрозділів на прифронтових територіях, стандарти оцінки збитків та упущеної вигоди, банківські й податкові питання та доступ до фінансування для малого і середнього бізнесу, а також практичне виконання судових рішень про відшкодування шкоди. Окремо розглянуто релевантний міжнародний досвід компенсаційних механізмів.

За підсумками зустрічі сформовано міжкомітетську робочу групу, результатом діяльності якої став пакет із 12 пропозицій щодо захисту постраждалого бізнесу на рівні підзаконного регулювання, викладений у підрозділі 8.2 цього звіту.

Детальніше: surl.li/ytlorh

Рішення Конституційного Суду України від 24.06.2026 № 4-р(II)/2026

Членкиня Комітету Анастасія Бурковська була представницею заявника у справі перед Конституційним Судом України. Предметом перевірки була частина восьма статті 176 Кримінального процесуального кодексу України, яка під час дії воєнного стану передбачала для військовослужбовців, підозрюваних або обвинувачених у вчиненні окремих військових кримінальних правопорушень, виключно тримання під вартою як запобіжний захід.

Конституційний Суд України визнав цей припис неконституційним. Суд дійшов висновку, що безальтернативне застосування найсуворішого запобіжного заходу не забезпечує конституційної вимоги щодо вмотивованого судового рішення як наслідку судового розсуду: судовий розсуд був обмежений настільки, що судові рішення могло мати лише один варіант розв'язання правозастосовної ситуації. Суд також пов'язав оспорюване регулювання з посяганням на людську гідність військовослужбовців, наголосивши, що дотримання конституційних гарантій людської гідності є особливо важливим, коли йдеться про осіб, які виконують високу конституційну роль в умовах воєнного стану.

Детальніше: surli.cc/kesuxq

**НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ**

Комітет з питань захисту постраждалих від збройної агресії проти України, компенсаційних
механізмів та євроінтеграційного правового забезпечення відновлення

advokatplus.unba.org.ua · unba.org.ua